

*Споделен опит
Shared experience*

ДИАГНОСТИКА НА УСВОЕНИТЕ ПРАКТИЧЕСКИ УМЕНИЯ ОТ ДЕЦАТА В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА ПО НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУКТИВНО- ТЕХНИЧЕСКИ И БИТОВИ ДЕЙНОСТИ“

Мария Пенева

Целодневна детска градина 12 „Пиноккио“, Варна

Резюме. Настоящото диагностично изследване е насочено към разкриване на възможностите на учебното съдържание по КТБД в подготвителна група за формиране на практически умения у децата при работа с природни материали. Целта е да се установи тяхната степен на приложение, както и да се отчете натрупаният опит на децата за работа с природни, подръчни и отпадъчни материали.

Идеята за разработване на настоящото изследване се породи от убедеността ми, че за да може учителят да бъде в синхрон със съвременните иновационни изисквания на обществото и времето, в което живеем, той трябва да се насочи към нови форми на организация на своята учебно-възпитателна работа, в която да се прилагат разнообразни методи и средства за обучение. Отчитайки спецификата на ситуацията, в която живеят днешните деца, тяхното по-бързо умствено, психическо и физическо развитие, учителят трябва да им създава условия за активно участие в общия педагогически процес.

Водещ е интересът ми как възприемат визуалните белези на обекти в пространството 6–7-годишните деца и доколко работата с тези материали съдейства за формирането на практически умения у децата и за тяхното бързо адаптиране към природната и социалната среда.

Представеното педагогическо изследване отговаря на въпроса какво се измерва и оценява, за да се диагностицира. Компетенциите на децата са съревината на диагностичния процес, тъй като чрез него се установява качеството на усвоените в резултат на определено педагогическо взаимодействие способности, сръчности и др.

Keywords: diagnostic, preparatory group, practical skills, visual signs, formation, natural and social environment

Нуждата от проучване на индивидуалните особености на детето е изтъквана от много педагози по различен начин. А като имаме предвид индивидуалното своеобразие, сложността, динамичността и деликатността на детската личност, както и големите отговорности, които всеки учител има за правилно-

то развитие на всяко дете, е нужно научно проучване на децата. Затова в литературата и практиката се използват различни методи за изследване на детето.

Настоящата статия разглежда някои от методите с оглед на задачата – равнище на усвоени практически умения у децата при работа с природни материали в подготвителна група. Методологията на педагогическото изследване дава отговор на въпросите какво, защо и с каква цел ще се изследва, а методиката на изследването, от своя страна, е практическа реализация на теорията, защото дава отговор на въпросите как, по какъв начин и в каква последователност ще се проведе изследването.

Многообразието и сложността на педагогическата действителност може да се обхване по-добре, когато се използват повече методи с оглед на темата на диагностичното изследване. Методите за педагогическо изследване, приложими в детската градина, са: *наблюдение* и *дидактически тест*.

Чрез *наблюдението* като изследователски метод се възприемат, регистрират и оценяват явления, процеси, събития, прояви и състояния, за да се изучат с оглед на конкретна цел.

Дидактическите тестове са един от най-често използваните методи за педагогическо изследване, той е широко приложим и предпочитан метод за педагогически изследвания, защото е с по-висока степен на обективност, надеждност, валидност. Създава се по определена методика и технология и е икономичен както във времето за провеждане, така и относно използвания инструментариум. Резултатите от него могат да се оценят количествено и да се обобщават.

Основните изисквания, които трябва да се спазват за обхвата на учебния материал, са следните:

- обемът на дидактическия тест не трябва да бъде нито много голям, нито много малък;
- дидактическият тест не трябва да се съсредоточава върху значителен брой фактически подробности, а главно върху усвоените;
- във връзка с изискванията за все по-широка политехническа подготовка на децата в съдържанието на дидактическия тест трябва да се включат повече задачи, които изискват приложение на усвоените знания, умения и навици;
- обемът на проверяваното чрез дидактически тест усвоено знание и умение зависи в значителна степен от характера на проверката и оценката.

Изискванията, на които трябва да отговаря един тест в методическо отношение, са: обективност, надеждност, валидност, безпристрастност и икономичност.

Методите на изследване имат различни предимства и недостатъци и затова е необходимо учителят да се ориентира и подбира максимално подходящите методи за всяка дидактическа ситуация. По този начин той ще използва най-добре развиващия ефект на всеки дидактически метод и ще формира рацио-

налното в едни или други страни на личността на детето.

В предоставеното изследване са използвани основно методите *наблюдение* и *дидактически тест*.

За събиране на необходимата информация и данни в хода на изследването за инструментариум е използван *тест-приложение*.

Той е разработен в съответствие с учебната програма по конструктивно-технически и битови дейности (КТБД) за подготвителна група на детската градина (КТБД) и с целта, с която се провежда диагностиката (Иванов, 1993).

Описание на изследването. Организация и начин на провеждане.

В духа на държавните образователни изисквания и програмата за възпитание и обучение „Активността на детето в детската градина“, както и основните моменти във философията на методическото ръководство „Забавна пътечка към конструктивната дейност“ за реализиране на образователното съдържание в подготвителна група на детската градина, настоящият материал предлага посочената по-долу практическа диагностична процедура. Идеята за нея възниква в резултат на проявения интерес на децата към конструктивно-техническия и битов труд, и по-конкретно склонността им за работа с подръчни, отпадъчни и природни материали. Водещ е интересът как 6–7-годишните деца възприемат визуалните белези на обекти в пространството в условията на преднамерени и непреднамерени въздействия и доколко тази специфична за обучението по КТБД информация и практически опит съдействат за бързо адаптиране на децата към природната и към социалната среда.

Реализирането на образователната идея е осъществено при спазване на основните моменти, залегнали в учебната програма за подготвителна група, които могат да се представят така:

1. **Практическа дейност** – основа за постигане на целите на учебната програма. Практиката е условие, резултат и среда за човешка дейност. Да се учи, играе и работи едновременно е мозайка от практическа дейност, самостоятелни решения, опити и използване на разнообразна информация.

2. **Интегративност** – ученето чрез взаимодействие създава условия за спонтанност и находчивост, представя света около нас като сблъсък на идеи, превръща групата в екип. Активното общуване в процеса на учене намалява напрежението и натовареността. На преден план се поставят разнообразни взаимодействия, насочени към активността на детето за осъществяване на целите на екологичното възпитание и опазване на околната среда. Те могат да бъдат обогатявани и разнообразявани от учителя. Илюстрирането на работните листове и разнообразният снимков материал силно увеличават интерактивността на децата и способността за добро разбиране на учебната информация.

3. **Интегралност** – значението за света е единно и цялостно, а не разпокъсано и изолирано. Навлизането в обектите, а не разчленяването им на части

извежда на преден план същността им. Основавам се на разбирането за полезността на това, което децата правят. Всички образци и модели използвам като играчки, подаръци или дидактически материал.

4. **Функционалност** – в своята практическа дейност децата обръщат повече внимание на дейността, а не на резултата, който е много важен за илюстриране и доказване на необходимостта от извършването на конкретна практическа работа. На преден план се извежда функционалната същност на предметите.

5. **Технологичност** – почти всяка вещ от бита ни е резултат от някакъв вид технологичен процес. Стремехът за вникване в начина за реализиране на определен технологичен процес е важна част от обучението по КТБД. Представените теми целят да се осмисли всяка отделна операция и процесът като цяло, осъществяването на необходимостта от спазване на определена последователност, взаимосвързаност на действията, целящи постигането на краен резултат, конкретни условия и правила.

6. **Естетичност** – при малките деца всеки краен продукт трябва да има красив външен вид. Формирането на усет към красивото е деликатен и сложен процес. Дейностите по КТБД предоставят благоприятни възможности за това. Силно се стимулират интеграционните връзки между всички образователни направления с практическите и техническите дейности (Бижков, 1995).

На преден план се поставя технологията, начинът, по който можем да постигаме един или друг резултат. Децата трябва да усвоят технологични знания, които да прилагат, като изработват конкретно изделие. Акцентът се поставя върху мотивирането на децата към активност, свързана със съзнателния им стремеж да усвоят знания, различни похвати и технологии, да предлагат идеи, да тестват, оценяват и анализират. Именно затова самостоятелната работа на децата при изработването на дадено изделие се предхожда от дискусии, анализи, генериране на идеи и в този смисъл учебно-технологичната дейност има значително по-висок интелектуален потенциал.

Затвърдяването на придобитите умения се постига чрез повторение на действията, като се върви от по-леките и елементарни действия към по-трудните и по-сложни. Постепенно се преминава към автоматизиране на отделни компоненти на трудовите умения, т.е. създават се трудови навици.

Използвайки методическото ръководство за реализиране на образователното съдържание за подготвителна група, изследването се позовава на следните разработки на задължителни регламентирани ситуации по конкретните теми, които са тясно свързани с темата на изследването.

План-конспекти

Тема 1: „Цветна пролет от семки и семена“.

Образователно направление: КТБД.

Ядро: „Обработване и свързване на материали“.

Форма: Задължителна регламентирана ситуация.

Цели: Изграждане на умения за създаване на пейзаж чрез комбиниране на разнообразни природни материали. Формиране на умение за поддържане на ред и чистота на работното място.

Очаквани резултати: проява на вариативно мислене при изработване на модел – от обща конструкция и разлика в детайлите и елементите; умение за моделиране композиция с образи от природни материали, като ги свързва чрез забождане и залепване.

Методи: мозъчна атака, обсъждане, ролева игра, анализ, сравнение, указание, непосредствено подпомагане, самооценка.

Средства: семена, семки, лейка, текстове и илюстративен материал, модели от помагалото.

Ключови думи: забождам, налепвам, семки, семена, допълвам.

Интегративна връзка: български език и литература, природен свят, математика, изобразително изкуство.

Ход на ситуацията:

Организационна част: за организиране на децата, ги призоваваме да изиграят играта „Познай за кого говоря“ – дете описва сезона пролет, а останалите деца трябва да го познаят.

Встъпителна част: въвеждане на децата в темата с прочитане на стихотворението „Пролет“; обсъждане на текста с цел актуализиране на представите на децата за обектите, които ще изработват; показване на модели, изработени от по-големи деца, и анализ:

- какво са направили децата;
- какво точно има на картината;
- от какво е направена;
- как са закрепени елементите.

Приканват се децата да коментират с какво и как ще направят основите; разяснява се как ще забождат елементите върху пластилина, като им даваме възможност предварително да си подредят елементите на масата.

Основна част: предвижда се по-дълго време за самостоятелна работа от обикновеното, предвид дребните елементи, с които децата ще работят; постоянно се упражнява контрол и се оказва индивидуална помощ; обръща се внимание на правилното подреждане и комбиниране на елементите, така че да се предаде естетически завършек на картината.

Заклучителна част: Приканват се децата да направят кът „Природата в нашата занималня“, където се подрежда изработеното от тях; коментир, анализ и оценка на всички изделия; децата избират Цар и Царица на пролетта.

Тема 2: „От преждите на баба“.

Образователно направление: КТБД.

Ядро: „Обработване и съединяване на материали“

Форма: Задължителна регламентирана ситуация.

Цели: Натрупване на опит за работа с разнообразен текстилен материал – прежда. Формиране на умение за поддържане на ред и чистота на работното място. Усъвършенстване на представите за различните инструменти и операциите, които се извършват с тях.

Очаквани резултати: умение да се разпознава материала прежда – специфика, възможности за приложение и комбиниране с други материали; умения за изрязване и налепване; проява на вариативно мислене при изработване на модел, като следва указания, представени чрез образец.

Методи: проблемна ситуация, частичен действен показ, анализ, оценка, поощрение, самооценка.

Средства: подвижна игра „Цветя и пеперуди“, разказ „Слънчево цвете“, беседа, разноцветна разплетена прежда, цветни листа, ножица, лепило.

Ключови думи: букет, текстил, нишка, оформям.

Интегративни връзки: български език и литература, природен свят, изобразително изкуство.

Ход на ситуацията:

Организационна част: организиране на децата за предстоящата дейност, като изиграват играта „Цветя и пеперуди“ – една част от децата са пеперуди, друга – цветя, при сигнал от учителя всяка пеперуда си намира цвете, за една пеперуда не остава цвете.

Встъпителна част: прочита се разказа „Слънчево цвете“; прави се извода, че ние можем да изработим цвете за нашата пеперуда и за слънцето. Приканват се децата заедно да изработят необикновени цветя от прежда; пред тях се прави показ – образец на нарязването на преждата и изработката на букет от цветя и обобщение:

- с каква дължина са отделните нишки;
- как ги разполагаме върху основата;
- по какъв начин комбинираме цветовете;
- как залепяме;
- в каква последователност извършваме операциите.

На децата се предлага по желание да изработят стеблата и листата или с темперни бои, или с прежда. Дава им се възможност сами да изберат основите и цветовете прежда.

Основна част: Децата работят самостоятелно, като се насърчават да работят чисто и прецизно, да комбинират подходящи по цвят конци. Дават им се насоки за творческо доохарактеризиране на обектите. При необходимост правим текущ инструктаж и ги подпомагаме непосредствено.

Заклучителна част: приканват се децата да подредят картините на изложба и се собсъждат всяко едно от изделията; предлага им се да поканят деца от друга група, за да изберат най-хубавото цвете за пеперудата, а всички останали ще посветим на Слънчо.

Критерии и показатели за измерване на постиженията на децата

Въз основа на анализ на литературата по поставения проблем, наблюдение над децата от подготвителна група в ситуациите по КТБД и беседи с тях бяха определени следните параметри, които да се използват като критерии за формиране на практически умения у децата:

1. Разпознаване и характеризирание на свойствата на различните материали.

2. Натрупване на индивидуален технически опит. Развиване на усет и чувство за ритъм и продуктивно въображение.

3. Разпознаване на различни материали и операции, които могат да се изпълняват с тях.

4. Натрупване на индивидуален технически опит.

На всеки един от критериите съответстват следните показатели:

1. Разграничаване на различни материали и разпознаване на предназначението им.

2. Работа с картон, хартия, природни и други материали и възможности за комбинирането им.

3. Различаване на текстилни влакна. Извършване на операциите – рязане, завързване, усукване и т.н., правилно.

4. Разпознаване на различни операции и инструментите за изпълнението им – прегъване, изрязване, лепене, перфориране, завързване, шиене.

Разпределение на задачите от тестовете по критерии и показатели:

1. Свържи с линия материала с предмета, изработен от него. Разкажи защо мислиш така.

2. Помисли и изработи играчка, като използваш шаблона. Украси я по свой избор. Разкажи на какво ще играеш с нея.

3. Какво можеш да направиш от преждата? Какви инструменти и допълнителни материали са ти необходими? Как ще го направиш?

4. Кой инструмент от лявата колона ще ти помогне да направиш играчка с материалите от дясната колона? Какво извършваш с инструмента? Свържи с линия инструмента с материала (Кузмов et al., 2008).

Анализ и представяне на резултатите от изследването

Педагогическата диагностична процедура представлява система от дейности, действия и операции, свързани със създаването и използването на диагностични методи и средства за определяне на педагогическия процес с оглед на неговото оптимизиране.

Проведеното диагностично изследване за определяне на степента на формиране на практически умения у децата при работа с природни материали в подготвителна група при обучението по КТБД се базира на съвременната методология и методика на педагогическата диагностика.

Педагогическото диагностично изследване се проведе в условията на реалния възпитателно-образователен процес по конструктивно-технически и битови дейности в ЦДГ 12 „Пиноккио“ – Варна, подсигурено с материали от дидактическата система „Приказни пътечки“ на издателство „Булвест 2000“ и албум комплект материали за индивидуална работа „Забавна пътечка към конструктивната дейност“. За провеждане на изследването децата трябва да разполагат със съответните материали: схеми, цветни хартии, подръчни материали – макарони, гъвкава тел, парчета плат, сламки, конци; отпадъчни и природни материали – шишарки, семена, хербаризирани листа; пособия – ножица, лепило.

Средствата, които бяха използвани, са разнообразни: тестове, подвижни игри, диагностични задачи, модели на изделия и предмети, материали за работа и др.

Поради липса на унифициран тест за осъществяване задачите на изследването ще използвам модифициран тест.

Тестването се проведе в занималнята на групата, в спокойна обстановка, без странични дразнителни и влияния. Като надежден за този тип педагогическо изследване съм избрала модела на критериалната диагностика.

След количествено оценяване на постиженията на децата се достигна до общи точкови балове, които очертават равнищата на формиране на практически умения у децата при работа с природни материали. Оценката е качествена, определена на базата на степенувани точкови балове. Резултатите от тестовете отчитам в три рангови позиции: ниска, средна и висока.

В изследването са определени три степени за формиране на практически умения при работа с природни материали у 6–7-годишните деца, които съответстват на ранговите позиции. Сборът от верните отговори определя в коя от степените са фиксирани диагностицираните придобити умения при работа с природни материали. Степените за нивото на придобити практически умения у децата в подготвителна група, които съответстват на ранговите позиции, са:

Ниска степен – детето не разпознава материала, от който са направени изделията. Не умее да подбира правилно нужните природни материали, да

съчетава цветовете и да използва декоративни елементи за естетически завършек на изделието.

Средна степен – детето разпознава, сравнява и назовава вида материал. При подбора на нужния природен материал понякога се нуждае от помощ. От помощ се нуждае и при подбора на подходящи цветове за естетическо оформяне на изделието. Добре се справя с по-голяма част от декоративните елементи за украса.

Висока степен – детето разпознава, сравнява и назовава вида на материала. Разпознава, открива и правилно подбира нужните природни материали. Много умело и с чувство за естетически вкус подбира цветовете. Самостоятелно подбира и украсява търпеливо с декоративни елементи. Естетически завършва изделието (Калева, 2010).

Оценъчна скала за формиране на практически умения

Компоненти на дейността:

1. Неовладени умения – ниска степен с балова оценка 0.
2. Умения, изпълнявани с малка помощ – средна степен с балова оценка 3.
3. Самостоятелно овладени умения – висока степен с балова оценка 5.

Като акцентирам върху основната цел на проведената диагностика на равнището на формиране на практически умения у децата в подготвителна група, степенувах постиженията на децата в следните равнища:

Високо – показаните практически умения съответстват на образователните показатели.

Средно – показаните практически умения частично съответстват на образователните показатели.

Ниско – показаните практически умения слабо съответстват на образователните показатели.

Равнища на постиженията

Таблица 1. Резултати от тестовете по критерии и показатели

Критерий	Показатели	№ на теста	№ на задачата	xj	mj	mjxj	Pj=mj/n	Pj%
Разпознаване и характеризирание на свойствата на различните материали.	Разграничаване на различни материали и разпознаване на предназначението им.	Тест № 1	Зад.1	5	10	50	0,4	40%
				3	10	30	0,4	40%
				0	5	0	0,2	20%
Натрупване на индивидуален технически опит. Развиване на усет и чувство за ритъм и продуктивно въображение.	Работа с картон, хартия, природни и други материали и възможности за комбинирането им.	Тест № 2	Зад. 4	5	10	50	0,4	40%
				3	12	36	0,48	48%
				0	3	0	0,12	12%
Разпознаване на различни материали и операции, които могат да се изпълняват с тях.	Различаване на текстилни влакна. Извършване на операциите рязане, завързване, усукване и т.н. правилно	Тест № 3	Зад.5	5	17	85	0,68	68%
				3	7	21	0,28	28%
				0	1	0	0,04	4%
Натрупване на индивидуален технически опит. Развиване на усет и чувство за ритъм и продуктивно въображение.	Разпознаване на различни операции и инструментите за изпълнението им – прегъване, изрязване, лелене, перфориране, завързване, шиене.	Тест № 4	Зад.2	5	10	50	0,4	40%
				3	14	42	0,56	56%
				0	1	0	0,04	4%

Таблица 2 Таблица за представяне на резултатите от проведените тестове

№ на теста	№ на за-дача	Списъчен номер на децата																									Бал	%	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
		Балова оценка																											
1	1	0	3	5	5	3	3	0	3	5	3	5	3	0	3	5	0	3	3	0	5	5	3	5	5	5	5	80	64%
2	4	3	3	5	5	3	3	0	3	5	5	3	3	5	3	5	0	3	5	0	5	3	3	5	5	3	86	69%	
3	5	0	5	5	5	3	3	3	3	5	5	3	5	5	3	5	3	5	5	3	5	5	5	5	5	5	106	85%	
4	2	0	3	3	5	3	5	3	5	3	5	3	3	3	3	3	5	3	3	3	5	5	3	5	3	5	92	74%	
Общ бал		3	14	18	20	12	14	6	16	18	14	20	16	9	14	18	6	16	16	6	20	18	14	20	18	18	364	73%	

За обработка на резултатите е използвана средноаритметична оценка, която се изчислява по формулата $X = 1/n \sum x_j$, където:

x – средноаритметична оценка

n – общият брой оценки

x_j – оценката на j -тото дете ($x_j = 0, 3, 5$)

Ако някои оценки се повтарят, средноаритметичната оценка се изчислява по формулата

$X = 1/n \sum x_j m_j$, където:

m_j – абсолютна честота на j -тата оценка

x_j – оценката на j -тото дете ($x_j = 0, 3, 5$)

Ако във формулата се внесе множител $1/n$, под знака на сумата ще се получи:

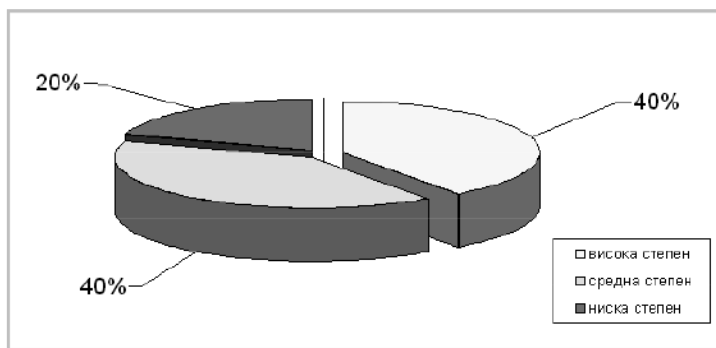
$X = \sum m_j/n x_j$,

където m_j/n се нарича относителна честота на j -тата оценка и се означава с $P_j = m_j/n$.

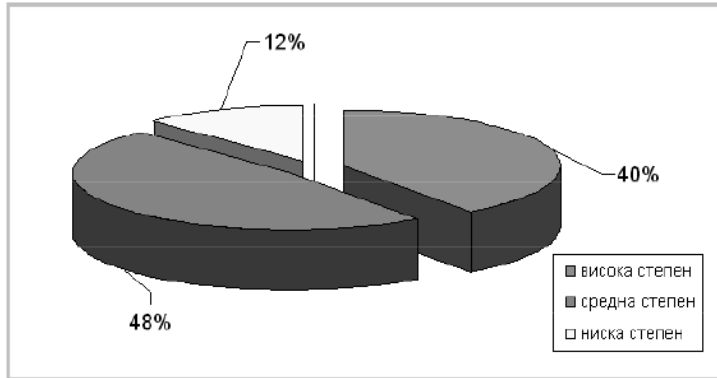
Средноаритметичната оценка позволява само с едно число X да се прави преценка на формираните практически умения от 6–7-годишните деца.

Въз основа на таблиците са построени графики, които нагледно илюстрират резултатите от изследването:

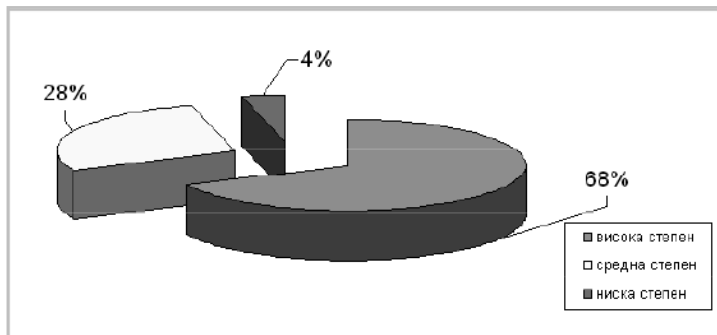
Тест 1 - Задача 1	
висока степен	10
средна степен	10
ниска степен	5

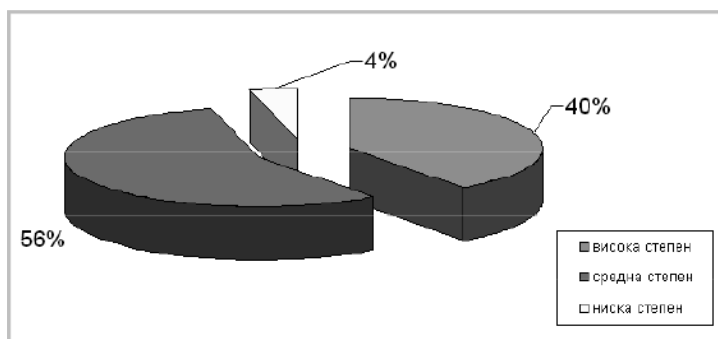
Тест 2 - Задача 4	
висока степен	10
средна степен	12
ниска степен	3

Тест 3 - Задача 5	
висока степен	17
средна степен	7
ниска степен	1

Тест 4 - Задача 2	
висока степен	10
средна степен	14
ниска степен	1

Изводи и заключения

Формирането на практически умения по КТБД в подготвителна група е продължителен, сложен и многостранен процес, който изисква:

- разбиране от децата на това, което им се обяснява;
- обяснението да бъде придружено с демонстрация;
- продължителността на практическите занятия да е достатъчна;
- упражненията да са целенасочени и съзнателни;
- да се спазват правилата за работа;
- съобразяване с физическите и психическите особености на детската личност;
- използване на качествени материали и инструменти.

Направените проучвания в съответната литература, проведеното изследване и методическите разработки дават основание да се направят редица изводи:

1. Формирането на практически умения у децата в обучението по КТБД е пряко свързано и е в зависимост от реализирането на новата учебна документация, осигуряваща обучението, като държавни образователни изисквания, учебна програма, книга за учителя.

2. Желаните резултати за формиране на практически умения се постигат чрез осигуряване на подходящи условия за онагледяване, ясни и точни възприятия на децата и активна творческа дейност в учебния процес.

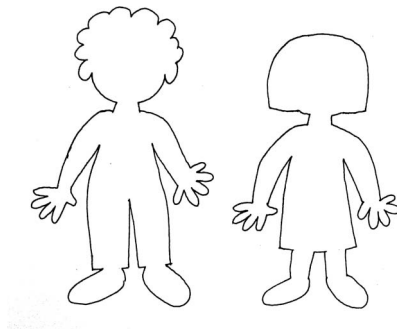
3. Формирането на необходимите практически умения при 6–7-годишните деца се обуславя в голяма степен от педагогическото майсторство и творческия подход на учителя.

Тест 2

Критерий: Натрупване на индивидуален технически опит. Развиване на усет и чувство за ритъм и продуктивно въображение.

Задача 4. Помисли и изработи играчка, като използваш шаблона. Украси я по свой избор. Разкажи на какво ще играеш с нея.

Отговор на детето:

Резултат:

Максимален брой точки 5

Постижение на детето

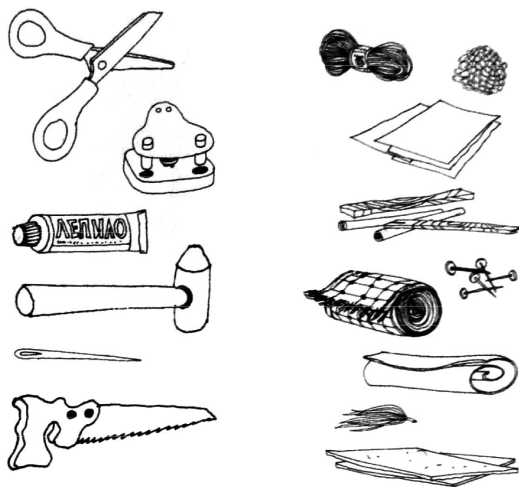
Тест 3

Критерий: Натрупване на индивидуален технически опит.

Показател: Разпознаване на различни операции и инструменти за изпълнението им – прегъване, изрязване, лепене, перфориране, завързване, шиене.

Задача 2. Кой инструмент от лявата колона ще ти помогне да направиш играчка от материалите от дясната колона? Какво правиш с инструмента? Свържи с линия инструмента с материала.

Отговор на детето:

Резултат:

Максимален брой точки 5

Постижение на детето

Тест 4

Критерий: Разпознаване на различни материали и операциите, които могат да се изпълнят с тях.

Показател: Различаване на текстилни влакна. Извършване на операциите рязане, завързване, усукване и т.н.

Задача 5. Какво можеш да направиш от преждата? Какви инструменти и допълнителни материали са ти необходими? Как ще го направиш? **Направи го.**

Отговор на детето:

Резултат:

Максимален брой точки 5

Постижение на детето

БЕЛЕЖКИ

1. Държавни образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка. (2004). МОН.
2. Учебна програма по КТБД (2002). София: Просвета.

ЛИТЕРАТУРА

- Андреев, М. (1996). *Процесът на обучението. Дидактика*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Бижков, Г. (2007). *Методология и методика на педагогическите изследвания*. София: УИ „Св. Кл. Охридски“.
- Бижков, Г. (1992). *Теория и методика на дидактическите тестове*. София: Просвета
- Вълчев, Р. (2006). *Интерактивни методи и групова работа в съвременното образование*. София: център „Отворено образование“.
- Динчийска, С. & Тоцева, Я. (2009). *Интерактивно обучение на възрастни*. Велико Търново: Фабер.
- Иванов, Г. (1993). Държавни образователни изисквания към знанията и уменията на учениците. *Начално образование, 1*.
- Иванов, И. (1991). *Методология и методика на педагогическите изследвания*. Шумен: ВПИ „Св. Константин Преславски“.
- Калева et al. (2010). *Аз ще бъда ученик – подготвителна група*. Прак-

- тическо ръководство за учителя. София: Изкуства.
Кузмов et al. (2008). *Приказни пътечки – трета група*. Книга за учителя. София: Булвест 2000.
Милкова, Р. & Милков, Лучиян. (2003). *Професионална култура и обичуване*. Шумен: Юни експрес.

DIAGNOSTICS OF THE ACQUIRED PRACTICAL SKILLS IN CHILDREN FROM A PREPARATORY GROUP AS PER DIRECTION „CONSTRUCTIVE-TECHNICAL AND OF LIFE ACTIVITIES“

Abstract. The present diagnostic research is orientated towards revealing of the possibilities of the curriculum as per Constructive-Technical And of Life Activity in a preparatory group for formation of practical skills in children at work with natural materials. The purpose is to be determined their degree of application, as well as to be reported the gained experience of the children for work with natural, available and waste materials.

The idea for working out of the present research was engendered from my conviction that in order the teacher to be in sync with the contemporary innovation requirements of the society and time, in which we live, the teacher should direct herself/himself towards the news

of organization of their educational-instructive work, in which to be applied various methods and means for teaching. Rendering an account of the specificity of the situation, in which the children of today live, their faster mental, psychically and physical development, the teacher must create for them conditions for active participation in the general pedagogical process.

My interest is leading for this how the 6–7 years old children acquire the visual signs of objects in the space and to what extent the work with these materials cooperates for the formation of practical skills in children and for their quick adapting towards the natural and social environment.

The presented pedagogical research answers the question what is measured and evaluated in order to be diagnosed. The competences of children are the core of the diagnostic process, since through it is established the quality of the acquired as a result of a specific pedagogical interaction skills, dexterities and etc.

Mariya Peneva

✉ Senior teacher
Kindergarten Pinokio
15, Cyril and Methodius Str.
Varna 9000
e-mail: penevamarina@abv.bg